

Om barndomen i krigets skugga

Kristina och Ove Paul har kommit ut med en bok om hur de som barn upplevde krigstiden.

Bomberna faller över Helsingfors. Familjer flyr ut till landet. Barn skickas till Sverige. Det är lätt, som en självklarhet, att tänka sej att räds-lan och otryggheten skapar sår, skär djupt, i veka barna-sinnen, att krigets skugga skapar ett trauma för livet.

Men så är det tydligen inte. Barnet är skyddat, av samhörighet och kärlek, av vänskap och av barnets flexibla sinne, av barnets självbevarelse-drift som tycks skapa trygghet, strö livets lekande örter över såren. När hotet växer förstärks familjebanden, samhörigheten tätar.

Allt det här kommer tydligt fram i Kristina Pauls-bok *Född 1938 och Renholm* med underrubriken *Hannula*

Jannes sista sonadootron. Ett märkligt boknamn som får förklaringar i texten.

”När jag bestämde mej för att skriva den här boken hade jag närmast mina barn och barnbarn i tankarna”, skriver Kristina Paul i förordet. Men boken är en värdefull skildring, låt vara fragmentarisk och glimtvis, av ett barns uppväxt i krigets skugga.

Hur upplever barn krigstidens Helsingfors? Papporna är i kriget. Osäkerheten bara växer.

Fristaden fanns på farbror Pauls hemman Bondgårds i Horslök på Sarfsalö. Och hos släktingar i Paipis.

Som deckarförfattare, Kristina och Ove har gett ut sju deckare med lokal anknytning, låter Kristina en fråga sväva över bokens sidor: vem var Hannula Janne som

finns i boktitelns underrubrik? Svaret får vi i slutet av berättelsen.

Kristina Paul har skrivit en liten men rik berättelse om sin uppväxt och sin släkt, en berättelse som får ett slags referensram av mannen Oves skildring av barndomsår i krigets skugga. Oves berättelse är en värdefull dokumentation, en varmt skriven skildring, av krigsåren och framför allt av tiden som krigsbarn i Sverige, i Borlänge och Västerås. Ove har endast ljusa minnen av tiden i Sverige.

Ove hade två familjer, alltså dubbel trygghet, dubbel gemenskap och säkert också dubbel kärlek. Ove Paul ger oss också minnesbilder av sin uppväxttid i Munksnäs i efterkrigstidens ransoneringsamhälle. Hans del av boken heter *Om och kring*

Gaugusti - 11
krigsåren.

Kristina och Ove Pauls berättelser har sitt självklara värde som en dokumentering av krigs- och efterkrigstiden, ur barnets perspektiv. Men det är främst värmen och gemenskapen, det livsintima och vardagsnära, som ytterliga höjer bokens läsvärde.

Kim Wahlroos

BLL